

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közgazdaság s irodalom köréből.

Előfizetési ár:
 Egy évre 6 frt.
 Félévre 3 frt.
 Negyedévre 1 f. 50 k.
 Előfizetési pénzek
 valamint minden köz-
 lemény a szerkesztő-
 séghez S. a. Ujhelybe
 bérmentv. küldendők.
 Kéziratok nem adat-
 nak vissza.
 Nyílt térben egy
 sor 10 kr.

Hirdetési díj:
 3 hasábos petit sor
 egyszeri hirdetésnél
 5 kr.
 Többszörinél olcsóbb.
 Bélyeg díj mindig
 30 kr.
 Előfizetések és hir-
 detések felvételnek
 Lövy A. könyvkeres-
 kedésében és a szer-
 kesztőségénél.

8-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

III-ik évfolyam.

Pesti terménytőzsde november 5.			Zempléni, s felső-magyarhoni vállalatok részvény árfolyama					Vidéki terményárak legutolsó vásár									
Terményárak			C z ó g					P l a c z									
	Itos	v. mázsa		Ala- kult	Név- sz. ért.	Be- fiz.	Árfolyam		Buza	Rozs	Árpa	Zab	Kuko- rica	Szősz	Sza- pona		
									frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
Buza } bányai	85	7 15	7 20	Zempléni hitelbank	1869	200	100 185 190	S. a. Ujhely									
" } " " " "	86	6 95	7 15	Felső m. hitelbank Eperjes	1368	100	70 140 150	Ungvár	5 10	3 60	2 80	1 80	4		37	52	
" } " " " "	87			Ungvári hitelbank	1869	200	112 175 180	Eperjes	6 10	3 80	2 35	2 40	4				
Árpa malátának	72	2 65	3 -	Népbank Kassa	1871	50	25 33 35	Kassa	5 70	3 65	2 35	1 50	3 50		24		
" 2-od rangu	72	2 75	3 5	Népbank S. A. Ujhely	1870	50	25 50 -	M. Sziget	7 20	4 80	3 60	2 40	5 80				
Zab	50	1 80	1 85	S. a. ujhelyi takarékpénztár	1866	200	200 895 900	Szatmár	6 25	4 30	3 50	1 60	5		43		
Kukorica bányai				Eperjesi " "	1845	105	105 800 850	Nyiregyháza									
" 2-od rangu				Tokaji " "				Miskolcz	5 20	3 26	2 30	1 80	2 80		28	40	
Bab	85	4 15	4 20	N. mihályi " "				Debreczen	5 80	3	2 30	1 90					
Káposzta reepe	75	7 62	7 75	Homonnai " "													
" bányai	75	40	7 50	Gálszécsi " "													

M E N E T R E N D.

A magyar északkeleti vasut szerencs-észapi, s. a. ujhely-legenye-mihályi, — és az első magyar gácsországi vasut legenye-mihályi-homonnai vonalrészén.

Szerencs-Csap		111 sz.	*113 sz.	P á l y a c s a t l a k o z á s o k.		S. A. Ujhely		*212 sz.	*214 sz.	216 sz.				
Állomások		érk.	ind.	A 111 sz. v. vonat Szerencsén a t. v. vasut reg. 5 óra 25 perczkor Kassáról induló 2. sz. személy, illetőleg a m. k. államvasutak esti 10 ó. 25 perczkor Pestről induló 5-15 számú vegyes és a t. v. vasut esti 8 óra 55 perczkor Czeglédre ről induló 5 számú vegyes, illetőleg az e. m. gácsországi vasut S. a. Ujhelyen a Legenye-Mihályiról jövő 213. és oda menő 212 sz. vonatokhoz, illetőleg az e. m. gácsországi vasut Legenye-Mihályiról 1 óra 01 perczkor Homonnára menő 6 sz. vegyes vonatához csatlakozik.		Állomások		érk.	ind.	érk.	ind.			
		ó p	ó p			S. a. Ujhely		ó p	ó p	ó p	ó p			
Szerencs	d. e.	9 45	reg.	4 18	A 113 sz. v. vonat a t. v. vasut d. e. 10 ó. 49 perczkor Kassáról érkező 6 sz. vegyes, illetőleg a m. k. államvasutak reg. 8 ó. 10 perczkor Pestről induló 13. sz. személy, és a t. v. vasut d. e. 10 óra 33 perczkor Czeglédre ről induló 1 sz. személy, illetőleg az e. m. gácsországi vasut reg. 7 ó. 30 perczkor Pestről induló 11 sz. személyvonatához és a S. a. Ujhelyen a Legenye-Mihályira menő 214 sz. v. von. csatlakozik.		Legenye-Mihályi		reg.	3 31	d. e.	10 59	d. u.	1 29
B. Keresztur	10 07	10 12	4 47	4 48	A 114 sz. v. vonat Szerencsén a t. v. vasut esti 11 órakor Kassára érkező 1 sz. személy, illetőleg a m. k. államvasutak reg. 4 ó. 44 perczkor Pestre érkező 16 sz. vegyes és a t. v. vasut reg. 5 óra 55 perczkor Czeglédre érkező 6 sz. vegyes, illetőleg az e. m. gácsországi vasut reg. 8 óra 43 perczkor Pestre érkező 10 sz. személyvonatához, és a S. a. Ujhelyen a Legenye-Mihályiról jövő 213 és oda menő 212 sz. v. vonatához csatlakozik.		S. a. Ujhely		4 06	reg.	11 39	d. e.	2 11	d. u.
Liszka Tolesva	10 35	10 45	5 19	5 29	A 112 sz. v. vonat Szerencsre a t. v. vasut d. u. 1 ó. 18 perczkor Kassára érkező 5 sz. vegyes, illetőleg a m. k. állam vasutak d. u. 2. ó. 48 perczkor Pestre érkező 14 sz. személy, és a t. v. vasut d. u. 5 ó. 34 perczkor Czeglédre érkező 2 sz. személy, illetőleg az e. m. gácsországi vasut reg. 8 óra 37 perczkor Pestre érkező 12 sz. személyvonatához, és a S. a. Ujhelyen a Legenye-Mihályiról jövő 211 sz. v. vonatához csatlakozik.		Legenye-Mihályi							
Sárospatak	11 10	11 15	6 02	6 04	A magyar gácsországi vasut Homonnáról jövő 5-ik számú vonata L. Mihályira a m. é. k. vasut 215-ik számú vonatához csatlakozik.		Homonna L. Mihályi		5 sz.		sz. v.			
S. A. Ujhely	11 31	12 04	6 30	7 -			Homonna			d. e.	9 22			
Szomotor	12 27	12 32	7 30	7 32			Órmező				9 48			
Perbenyik	1 01	1 11	8 10	8 20			Vátalfalva				10 02			
Bély	1 20	1 21	8 33	8 33			N. Mihály				10 41			
Csap	1 45	d. u.	9 05	d. e.			Bánóc				11 15			
Csap-Szerencs		114 sz.	*112 sz.			T. Terebes-Gálszécs					11 52			
Csap	d. u.	12 13	éjjel	2 10			Vele te délután				12 46			
Bély	12 40	12 41	2 34	2 35			Legenye-Mihályi				1 -	d. u.		
Perbenyik	12 52	1 02	2 44	2 54			L. Mihályi Homonna		6 sz.		sz. v.			
Szomotor	1 35	1 40	3 23	3 28			Legenye-Mihályi				d. u.	1 01		
S. a. Ujhely	2 06	2 31	3 51	4 21			Velejte					1 21		
Sárospatak	2 53	2 58	4 40	4 45			T. Terebes Gálszécs					2 06		
Liszka Tolesva	3 26	3 36	5 10	5 20			Bánóc					2 43		
B. Keresztur	4 03	4 08	5 43	5 48			Nagy Mihály					3 27		
Szerencs	4 34	d. u.	6 10	reg.			Nátalfalva					3 52		
								Órmező				4 13		
								Homonna				4 39	d. u.	

A sátorlaja-ujhelyi „Népbank” mint részvénytársulat II-od évi kimutatása

1871. évi jan. 1-ső napjától 1871. évi decz. 31-ig.
Alaptőke: 180,000 frt. o. é. — ebből 1881. decz. 31-ig be van fizetve: 86,116 ft. 25 kr. o. é.

F O R G A L O M.

Bevétel.	
Pénztári maradvány 1870. évről	777 ft. 10 kr.
Törzsbetétek	42319 ft. 50 kr.
" mulasztási %	452 ft. 31 kr.
Takarékbetétek	89107 ft. 03 kr.
Előleg beváltás	20 ft. — kr.
" kamat	114 ft. 41 kr.
Váltó beváltás	453166 ft. 83 kr.
" kamat	1 855 ft. 83 kr.
Visszleszámítolás	62577 ft. 43 kr.
Vegyes számla	874 ft. 82 kr.
Nyomatványdíj	446 ft. 20 kr.
Késedelmi kamat	87 ft. 73 kr.
Biztosítási függynökség	215 ft. 11 kr.
Részlet átíratási díj	111 ft. — kr.
Összesen	666225 ft. 30 kr.

Kiadás.	
Takarékbetét visszafizetés	48205 ft. 47 kr.
Előleg kölcsön	3657 ft. — kr.
" % visszafizetés	— ft. 20 kr.
Váltó kölcsön	576096 ft. 33 kr.

Váltó % visszafizetés 56 ft. 78 kr.
Visszleszámítolási törlesztés 22897 ft. 43 kr.
" kamat 2468 ft. 30 kr.
Vegyes számla 1791 ft. 40 kr.
1870-ki jövből 1870-ki osztalékra 2064 ft. — kr.
Tak. betéti folyó kamatokra 1777 ft. 03 kr.
1870-ki jövből tisztí jutalmakra 267 ft. 11 kr.
" " jótékony czélokra 64 ft. 40 kr.
Tisztí fizetésekre 1722 ft. 02 kr.
Pénztári készlet 1871. decz. 31-én 5157 ft. 93 kr.
Összesen 666225 ft. 30 kr.

J Ö V E D E L E M.

Követelés.	
Mulasztási kamat	452 ft. 31 kr.
Előleg	114 ft. 21 kr.
Váltó	16714 ft. 42 kr.
Nyomatvány díj	446 ft. 20 kr.
Késedelmi kamat	87 ft. 73 kr.
Biztosítási függynökség	215 ft. 11 kr.
Részlet átíratási díj	111 ft. — kr.
Összesen	18140 ft. 98 kr.

Tartozás.	
Vegyes számla	916 ft. 58 kr.
Visszleszámítolási kamat	2468 ft. 30 kr.
1871-ről fizetetlen tak. betéti %	1241 ft. 48 kr.
Tisztí fizetések	1722 ft. 02 kr.
1871. évre jótékony czélért	4 ft. 40 kr.
1871. é. jövből 5% tartalék alapra	589 ft. 41 kr.

1871. alaptőke után arányl 6% 3903 ft. 39 kr.
Az 1871-ki év jövedelmére 7295 ft. 40 kr.
Összesen 18140 ft. 98 kr.

MÉRLEG ÉS VAGYON

1871-ik évi január 1-ső napján.

Követelés.	
Pénztári készlet 1872. jan. 1.	5157 ft. 93 kr.
Előlegekben	3637 ft. — kr.
Váltókban	181658 ft. 50 kr.
Folyó számla könyv szerint	1629 ft. 17 kr.
Összesen	192082 ft. 60 kr.

Tartozás.	
Förzsbetétekre	86216 ft. 25 kr.
Takarékbetétekre	52728 ft. 26 kr.
1871-ről fizetetlen tak. betéti %	1241 ft. 48 kr.
Visszleszámítolásiért	39780 ft. — kr.
Ig. választ. tisztelát díja 1870-ről	100 ft. — kr.
1860-re fizetetlen osztalékért	96 ft. — kr.
Folyó számla könyv szerint	132 ft. — 41 kr.
1871. évi jövből 5% tartalék alapra	589 ft. 41 kr.
" alaptőke után arányl. 6% 3903 ft. 39 kr.	
Az 1871-ik év jövedelmére	7295 ft. 40 kr.
Összesen	192082 ft. 60 kr.

Nyomarkay József,
vezérigazgató.

Pártállás és megye.*)

Ha az európai államoknak megyéi lennének, példát és gyakorlatot tudnánk e részben felmutatni, így azonban nem tudunk. Hogy az 1848 előtti megyékben mindenikünk erős pártállást vett, az igen természetes volt, mert a megyék az országgyűlési követeknek adott utasítások, és midőn az országgyűlés együtt nem ült, a fejedelemez tett felírások körül, a politikai kérdések megvitatásának gyupontjai voltak, s míg a legkisebb megyékben is érdekes vitakozásokat lehet hallani, addig a nagyobbakban s kitünőbbekben, melyek közt Zemplén mindig az első sorban állt, egész kis országgyűlés volt a megyegyűlések első s második napja.

Ma ez másként van. Nem csak a most megrendezett, de még az 1841-ki és 1867—1871-ki megyében is ritkán fordultak elő, s ezennél talán még ritkábban fognak előfordulni politikai kérdések, s ezek közt is sok olyan lesz, melyben a mostani jobb és baloldal egyetért vagy legalább egyet kellene értenie.

Innen ered tehát azon kérdés ha valjon mulhatlanul szükséges-e pártállást foglalni a jelenlegi megyében?

Ezen kérdésre én részemről már régen megfelelttem magamnak azzal, miszerint nem foglaltam pártállást a megyében, s habár néhány száz társam közt én voltam eddig az egyedüli, nagy kérdés: kinek volt igaza? nekem-e? vagy a többi néhány száznak.

Kérdés ugyanis ha valljon oly esetben midőn a kormány oly rendeletet küld a megyéhez mely a megye jogait sérti vagy csak kérdésbe hozza, kiknek volt igazuk azoknak-e, kik bár bensőleg meg voltak győződve a kormányrendelet helytelen vagy jogtalan voltáról még is védtek azt, hogy még az által is erősítsék a kormány állását, vagy nekem, ki a jogtalanságnak ellene szavaztam azért, nehogy a kormány több ily esetek által aláássa népszerűségét s gyengítse állását.

Kérdés az is, kinek volt igaza, azon jobboldalinak-e, ki akár egy más megye által közölt, akár ezen megyében keletkezett eszmét, egy jóra való indítványt, mely talán a kormánynak nem egészen volt irányára, csupán ezen szempontból ellenzett bár szíve bensejében örült volna helyesülésének, vagy nekem, ki azt, mert szabadelvű, pártoltam, s a kormányt ez által azon eszmének megnyerni kívántam.

Kérdés kinek volt igaza, valamint az eddigi sporadikus, úgy a legközelebbi, tömeges választásoknál, azon jobboldalinak, és azon baloldalinak-e, ki minden áron csak a maga pártbeliére szavazott, vagy nekem, ki a kijelentésekben csak a becsületességet és képességet vettem a mérlegbe s a szerint szavaztam egyszer jobbra másszor balra.

Végre kérdés kinek volt igaza, azon baloldalinak-e, ki minden baloldali eszmét vagy indítványt, akár volt gyakorlati értelme akár nem, ha csak a kormány bosszantására szolgálhatott, pártolt, vagy nekem ki azt nem pártoltam.

Mind ebből tehát az következik, hogy nem szükséges mulhatlanul pártállást foglalni a megyében, vagy legalább nem szükséges azon pártállást, melyet valaki a köz-

* Tisztelt munkatársunk jelen cikkben kifejezett nézeteit mindenben nem osztjuk, de közlésével azt hisszük: üdvös vitára nyújtunk alkalmat, mely kell: hogy az újabb időben a pártállásról itt-ott felmerült különböző fogalmak tisztázását eredményezze.

Szerk.

életben magának vall, minden előforduló kérdésre és esetre alkalmazni a megyében.

Érezte ezt eddig is sok tagja a megyének, a midőn valamint az elvi vitáknál úgy a választásoknál is nem nézte a pártállást, hanem szabadon követte jobb meggyőződését.

Innen eredett leginkább, és nem holmi mesterkélten előállított és rítkító színekkel kifestett előzményekből, az, hogy a legközelebbi tisztújítás eredményével egyes kis duzzogó csoportokat kivéve, a legtöbb megvagyunk elégedve, s én bátran merem állítani, hogy habár mindazon események a melyek akkor történtek, nem is történek meg, főleg pedig ha csoda történhetett volna s egyik párt sem tartott volna értekezletet, a tisztújítás eredménye jobbára ugyanaz lett volna. Mindenikünk tud egy két egyént nevezni, a kit sajnál hogy meg nem választatott, de sokat egyikünk sem.

Elvi vitáknál pedig megtörtént megyénkben az is, hogy a jobboldal némelykor a baloldallal egyet értett, s felirt, a kormány, vagy felszóllalt az elnökség irányában s ezt részemről ez alkalommal a legnagyobb örömmel regisztrálom.

Egyébként nemesak a megyei, de az országos közvélemény is foglalkozik már az eddigi merev pártállások, vagy pártállásokban merevségek megszüntetésével. Szentkirályi Mór adott nem régg ennek ki fejezést „Kormánypárt s pártkormány” címmel ellátott cikk sorozatában, s ezt már megelőzte két oly lap keletkezése, mely a pártokon kívül foglalva állást, a két egymáshoz úgy is igen közel álló párt közt a közvetítést, s ha lehet, az egybe olvadást (fusiót) tűzte ki feladatául.

Hogy a jobboldal és a balközép nem oly messze állnak egymástól, az tagadhatlan. Mily feltűnően nagy különbség volt ugyanis az 1848 előtti kormánypárt s a mostani közt, azt átláthatjuk ha meggondoljuk, hogy az 1848 előtti kormánypárt a nemzet minden jóra való szabadelvű haladási törekvését nemesak akadályozta, de állam és haza elleni bűnnek nyilvánította, míg viszont az ellenzék haza ellenségeinek és hazaáruló bérevez csoportnak nevezte a kormánypártiakat.

Most ez másként áll, a baloldal nem gyanúsítja rossz szándékkal a jobbat, s a jobb nem gyanúsítja felforgatási törekvéssel a balat. A különbség köztük tehát csak a nézet s még inkább a vérmérséklet különbségében van.

Mindkét pártnak szerény nézetem szerint egy hibája van, melybe bele esett, s melytől szabadulni nem bír.

A jobboldalnak az a hibája, hogy a gyengüléstől vagy bukástól való félelmében felvette kebelébe az ultramontánokat és óconservativeket s kedvükért ellenzi több szabadelvű törvény létrejöttét. Hogy ez hiba, és nagy tévedés, azzal vélem bebizonyíthatni, midőn bátran állítom azt, hogy ha a katolicus papságot (tisztelet a kivételeknek) és pártolókat azt az egynehány elaggott óconservative magára hagyja, soha sem fog egy se a baloldalhoz szegődni, mert ez a társaság nekik nem conveniál.

A baloldalnak pedig az a hibája, hogy a magas rangú soldatesca, a bankárokkal zsufolt Bécs, és a német ajku közös miniszterektől eredhe ő nyomástól félelmében a dualismus közös ministerium és delegatiók eltörlését tűzve zászlójára, ezen zászlót nem teszi a tokba, hanem lobogtatja most is, midőn azon félelmes soldatesca mellett honvédségi intézményünk halad és gyarapodik, midőn az önálló magyar pénzügy

eszméje a jobboldalban is tért nyer, s midőn a közös ministeri székekből előbb a pénzügyi most a külügyi töltetik be magyar egyénnel, s midőn oda át az örökös tartományokban nincs oly párt, a mely ugyanezt tűzné zászlajára, ha csak nem a feudális és ultramontán, a mellyel pedig szövetkezni nem csak hiba és bűn lenne, de talán lehetlenség is.

Talán ki merem mondani azon meggyőződésemet, hogy ha mindkét párt ezen most általam jelzett hibáját levetkezne, t. i. a jobboldal ellökné magától természetlen szövetségesét az óconservatív és ultramontán tábor, a baloldal pedig jobb időkre félre tenné a personalunio kérdését, azonnal egyesülne mindkét párt egy zászló alá, s hogy ebből a hazára nagy anyagi és szellemi nyereség állana elő, azt senki sem fogja tagadhatni.

Hogy mi fogja magát kinőni mind ezekből megszűnnek-e a mostani pártok, összeolvadnak-e, módosulnak-e pártállásaik s programjaik? ki lenne oly merész hogy ezt most megjövendölje, én csak anynyi kis jövendölést kockáztatok, hogy elmentében a legközelebbi mult képviselő választással, a midőn senki sem adott ki programot, most ismét sokan majdnem mindannyian programokkal fognak előállani jelöltjeink, s lesz köztök olyan is, a ki az enyimet fogja magának vallani, mely dióhéjba foglalva abból áll: fenntartani a jelen közjogi alapot az első tíz évre, sőt mindaddig míg annak valóban jobbra t. i. alkotmányosabbra való megváltoztatására kedvezőbb alkalom nyílik, minden egyéb, azaz: a magánjog és közgazdászati, s pénzügyi, vallási, közoktatási, szóval minden magánjogi és társadalmi kérdésben a meghatározottabban szabadelvű irányt követni.

Mindazok, kik ezen véleményben vannak, egy jelenlegi párthoz sem tartozhatnak, a balhoz nem, mert a kormányt más-sal felcserélni nem óhajtják, s mert a közjogi alap megváltoztatásának lehetlenségét belátják, a jobbbhoz sem, mert semmi szabadelvű eszmének ellene nem szavazhatnak.

Ha tehát képzelhető és szerintem jogosult ily pártállás az országban és országgyűlésben, még inkább képzelhető, sőt szerintem helyes az a megyében.

Hányan fogják ezt magukénak vallani? sokan-e vagy kevesen? vagy magam maradok-e ismét? azt nem tudom. De annyit tudok, hogy ha valami felesleges, úgy a két pártkör az Kimondtam ezelőtt is már s kimondom ezennél is mindaddig, míg meg nem történik, hogy Carthaginem delendam esse censeo, a pártköröket megszüntetendőknek tartom.

Lépjünk be mindannyian a zempléni casinóba, diszitsuk kissé fel, bővítsük meg, hogy benne magunkat jobban érezhessük, gondoskodjunk arról, hogy legalább egy tágas étterem legyen Ujhelyben, ez lenne a helyes és élvezetes közélet gyűléseink ideje alatt. E mellett, ha már fenn akarnak állani a pártok, tarthatnak értekezleteket ahol akarnak, de ne vállaljunk kétfelét az egész napon át.

A legközelebbi casinó gyűlésén elhatározhatjuk a casinó átalakítását, hogy az ne egy füstös kávéház, hanem valódi zempléni casinó legyen, (ezen legközelebbi gyűlésre magamat és minden vidéki tagot meghívatom, még eddig egyre lettem csak meghíva 6 éven át.) Azután gondoskodhatnánk a városi képviselő testület arról, hogy valamelyik vendéglőben egy nagy étterem rendeztessék, (én csodálom a vendéglő tulajdonosok e részbeni rövid látását, holott a melyik közülök egy étter-

met
a töb
nánk
sokk
uj m

a H

léne
végk
rik,
mely
szony
szólal

télyes
söt t
geit,
Geszt
digi
lenség
geirő
látha
miutá
bánk
akar
nak,
ez é

Beke
onné
Hidv
itt,
tény
men
hossz

ben
felhő
pár
künk
ránd

mely
elég
asztá
nak
nyi
oly
tatni
prob
ezen
mind
kárli
czél
tala

már
szor
deli
már
eső
ped
ger
gár
lád
legj

nye
meg
mat
ság
uta
vag
tők
vál
ter
itt
is

nev
feje
a b
nia

gye
reg
mél
és
hog
hát
jáb
tető
ara

met rendezne be, az mulhatlanul lefőznie a többit mind, mert mindannyian oda járának étkezni.) Ha mind ez megtörténik, sokkal jobban fogjuk érezni magunkat az új megyében, mint azt eleve gondoltuk.

Matolay Victor.

Néhány szó

a Harangod, illetőleg Sajó Hernádpártvidéki közlekedési viszonyokról!

Azt hiszem hogy azoknak, kik Dél-zempléennek a szomszéd Borsod megyével határos végközségeit, szóval „Harangod” vidékét ösmérik, nem fog ujdonságot tenni föl a szándék, mely jelen cikkemen utvonul, midőn helyi viszonyaink s súlyos közlekedési ügyünkben felszólalom szükségkép kényszerülve vagyok.

Első sorban mindenestre e vidék tekintélyesebb birtokos osztályának, mely ép úgy, sőt tán jobban érzi a körülménynek nehézségeit, s a szigorú viszonyokat; a Szerencstől Gesztelyig balra elvonuló Harangod vidék eddigi uttalon utairól, s az idő járás kedvezőtlen ségével együtt járó közlekedési lehetlenségeiről kellett volna felszólalni, s ott hol az található, méltányos orvoslást keresnie! — De miután néma esend s halgatásban rejlik fő hibánk, kell, habár praesudikálni senkinek sem akarok, — hogy a megye tisztelt bizottmányának, s érdekelt tisztviselőinek becses figyelmét ez érdekes ügyben felhívjam!

Emberek emlékezetét meghaladó idők óta, Bekecsőtől T. Szadáig, Harkánytól T. Luczig onnét Keszenyén, Kis Csécs, Girincs, Köröm, Hidvég, Berzék, és Böcs községek határain az itt, vagy ott kijelölt szokásos közlekedési utak, tényleg csak is annyiban nevezethetnek utnak, mennyiben két keskeny árok között szorított hosszú földrészet ily ezimet eltűnő kénytelen!

Ily utakon persze szép derült száraz időben utazgatni, leszámítván e portenger okozta felhők élvezet, eléggé kényelmes lenne, ha egy pár extemporizált boros felhő zsilipjein nyakunkba özőnk beköszöntés, eső képiében ábrándjainkból mihamar kineve ragadna!

Három négy napi esőzés után azonban, mely jótéteményhez e vizeköllele sikágon, az elégnél többször is van szerencsénk; és ekkor aztán vége minden közlekedésnek! Az utaknak csufolt hosszas földrészek két három lábnyi agyagos sárvizzel telvők, s ilyenkor nincs oly 4 paripa mely az üres kocsi kibírná vonatni a feneketlen vendég marasztó micsodából; probatum est! És ha van oly utazó kit sorsa ezen elemekkel harcban részt venni készlet, mindenek előtt istennek ajánlja lelkét; mert el-kárhozik, s mert porlandó hüvelybe kitűzött célját hogy s mikor éri el? az nagyon bizonytalan!

Ily gyönyörű élmények közepette, most már hogy szállhatja el, a földjét szakadatlan szorgalommal turkáló birtokos s földész, jövedelmének majdnem egyetlen cikkét, szorgalmának egyedüli gyümölcsét terményeit, a távol eső város piacára? — teljes lehetlenség! — pedig e gyönyörű utak hetekig usznak sártergében, s a szegény földműves, kitől a honpolgári kötelezettség többféle áldozatokat, a család élelmet ruházatot stb. követel, hogy tegyen legjobb akarat mellett is, ily sújtól körülmények között eleget? az adóalap hála istennek megvan, s kamatoznék is úgy a hogy; de kamatoznia még is lehetetlen; maga a tőke adóssággal terheltetik, mert a szükségeket — az utak járhatlansága miatt helybeli kölcsönnel, vagy csere utján kell előteremtienie; — s így a tőke is csökken, ha pedig helyben valamely vállalkozó szellemű izrael számoló fiának kell terményeit a piaci áron jóval alább átadnia, itt már a kamatnak vagy nyereségnek reménye is elveszett az eladó földész részéről! Híjában nevelt föl pár szép csikót, vagy tinót jó remény fejeiben, híjában van közel s távolban vásár, a bus magyarnak feltétlenül honn kell maradnia!

Ha pedig mindezekhez még, mint nem győren tapasztalánk, az adóexecutio, egy szép reggelen valamely jámbor dilettáns sógor szeméjében megjön; pedig ha csákány esik is, és sártenger vesz is körül bennünket; ő tudja hogy hogynem, csak hogy még is megjön, s a hátrálékos atyafi híjában turkálta földjeit, híjában zöldült vetése szép reményekkel kecsogtetőn, híjában sárgult büszkén lengedezve az arany-kalász földjein, s a termény szépen leta-

karítva, kitisztázva bár készen áll az eladásra, tartozásait törlesztenie nincs mivel! Mai nap-ság pedig az ócska faragványos nemesi szekrény, vagy az anyuk vedlett tulipános ládája, fenekig felkutatva bár, fillérnyi vigaszt sem rejt! — az adó késedelmi kamata pedig a liquidált végrehajtási költséggel együtt, már oda van írva az adó hátrálék kimutatás rovataiba! — Fizess!

És ez így megy évről évre, az adósság szaporodik, a jókedv, egyedüli életető eleme a földésznek terhes munkáinál, mulékony álomként elröppen, s a fáradhatlan gazda dolgozik és izzad újra, s szüntelenül, és nagyot fohász-kodva átkozza az utnak csufolt sártengert; — de igaz a is van! —

Ipar, kereskedelem, nemzet gazdaság sok-félesége, s számtalan a hon jólétére célzó műveleteknél, hogy az előre haladott kor igényeinek megfelelhessünk, mindenek előtt biztos és könnyű közlekedési eszközökről kell gondoskodnunk!

Mit ér hogy élünk? A társadalmi összeköttetés, és szellemi élvezet az utak járhatlansága miatt elvagyunk zárva, tehát csak vegetálunk!

Mit ér hogy jó termésünk, szép marha állományunk van? ha azokat elárusítani minden időben, s a szükségéseket beszerezniük majd nem lehetetlen.

És mit ér hogy vidékünk „Harangod” vidékét a vaspálya épen közepén metszi át? ha behalljuk az egyik mértföldnyi távrolról a mozdony ebresztő füttyeit, s a vonat gyors dübörgéseit? de az indóházakat megközelíteni befutás vagy nyaktörés veszélye nélkül majdnem lehetlenséggel határos!

Ha pedig sürgős ügyesbajos dolgainkban járási tisztviselőinket látni, vagy fölkeresni óhajjuk ha csak per-léghajó nem, úgy az egész „pium desiderium” marad!

Gondolom, hogy a felföldi atyafi, ki az istenadta országos köves magán utakon bizton haladhat s e cikket olvassa: hitetlenül rázza bozontos tiszteket; hanem kora, s késő tavasszal ősszel esős időben, vagy pedig lágy tél közepén bármikor lerándulhat, hanem resteli, s ha idáig hatolt, világosan meggyőződhetik állításaim valódiságáról, sőt e tekintetben még többet is élvezhet mint a mennyi itt előadatott.

Azonban mint minden betegségnek ha el-találjuk? úgy a mi súlyos közlekedési bajainknak is megvan a maga gyógyszere; s ép ezért vagyok bátor szerény véleményemet s nézete-met nyilvánítani:

A szerencsi kerület számos községe, országos közmunka erejével a szerencs-miskolezi utvonalon foglalkozék eddigelé; s bár a fent említett községektől ezen utvonalon 2—3 mért-földnyi távolban van, a munka a legnagyobb erőfeszítéssel és gyakran a gazdaságat e hanyagolásával, pontosan foganatosított.

Mint hogy azonban a kerület délnyugoti, s eszerint nevezett utvonaltól igen távol eső községek lakosai úgy szólván soha sem élvezték ezen út jóságát, s helyi és kereskedelmi viszonyai sem kényteik annak használatára; bátorodom kérdeni: hogy akkor amidőn másoknak készitünk jó utat, de egyuttal a magunk saját útjait hanyagoljuk el, kinek hasznatunk voltaképpen?

Más vidékiek utaink rosszassága s járhatlansága miatt hozzánk nem közelethetnek, mi pedig mint Prometheus, nem sziklához ugyan, de végtelen sártenger vagy a röges döcögős utak miatt, szűk lakhelyünkhöz vagyunk átkozva!

Orvoslásain ebbeli kronikus bajainknak pedig van egy heroicus, mégis könnyű szer; mely abból áll: hogy a mi saját és égetően szükséges határunkbeli közlekedési utvonalaikat jó karba s biztosabb állapotba nem helyez-zük, fentérintett községek közmunka erejét 2—3 évre engedje át a tts bizottmány rendelkezésünkre! Lehet ugyan olyan egyén is gondolom, ki ezen engedélyt megadhatónak nem tartja; de tekintetbe véve: hogy itt nem egyesek, de egész vidék jövőjéről van szó, minden érdekek háttérbe kell hogy szoruljon!

Különbön is a szerencs-miskolezi országos utvonalon, egyike a legjobbaknak Zemplénben; s így kevesebb munkaerővel is fentart-ható; egyébiránt az elvonandó munkaerő föl sem tűnhet, hátrányul pedig semmi esetben sem szolgálhat! Ellenben az egész vidéket megmen-tendi a közlekedési nehézségektől, és mi legfőbb a megélhetést, sőt jólétet is biztosítván, képsé-teend bennünket a haza, s egyesek iránti kö-telmeink készségebb teljesítésére, melyhez a

jóakarát bennünk sohasem hiányzoti, csak a mód lön tőlünk ez ideig megtagadva!

Egyébiránt hogy a netáni szörzsálhaso-ga-ásokat elodázam, szerény projectumom köny-nyebb elérhetésének élő példaként kell hogy megenlítsen, miként: az általam és az egész kerület által, még pedig a mi legfőbb pártkü-lömség nélkül, tisztelve szeretett eddigi kerü-leti szolgabírónk s jelenben is járásbírónk Tts. Füleky László úr, Dókus József akkori; de jelenben is egyhangulag megválasztott kedves és derék alispánunkkal egyetérve, — atyá-kö-dő gondoskodásukban, — ugyan e tárgyban mult év tavaszán általunk fölkeretvén, aként voltak szivesek bölcsen eljárni: hogy a meseként a kecske is jóllakott, a káposzta is megmaradt! ez pedig mai időben megvalloim igen nehéz do-log, régen is az volt, de mégis megtörtént! Pedig oly eredménnyel hogy e rendes ország utvonalon is igen jó karban maradt, és Girincs-től, Köröm, Hidvég, Berzék és Böcsön át egy új országutvonalon hasított ki a régi helyen Miskolez felé; csak hogy egyenesebb irányban, s kellő szélességben, megfelelőleg a közleke-désnek. Ezen utvonalon mindkét oldalán rendes-árokkal látatott el, földdel, fővennyel, s kavacs-csal meghordatott az érdekelt községek mun-kaerejével; mely kezdetleges országutvonala midőn először hajtánk végig, hittük: hogy bol-dogságunk hajnala virult föl! De ezen oly éget-ően szükséges művelet kezdte e bármily üdvö-s vala is, félünk hogy folytatása nem követke-zik, félünk pedig leginkább azé, mivel ezen extraordinarius jótétemény ezentuli fentartására nézve, biztosítékkal jövőre alig bírnak; nem mintha felszólalásunk igazságtalan lenne, vagy kérelmünk nem a legméltányosabb alapon nyugodnék, de új idők új emberek; a viszo-nyok bár a régié, a szokások ám lehetnek újak! Ezzel korántsem akarok sérteni, s ha ki-mondtam leplezetlenül véleményemet, okadato-lom azzal, hogy a tisztelt uti-bizottság tagjai közt lehetnek újak is, kik nyomasztó viszonya-inkat nem ösmervén, — felvilágosítás nélkül, — méltányos kérelmünket félre is tehetik!

Ép ezért voltam bátor igazságú nézetei-met, az ügyállás, s annak mikénti orvoslási módja iránt, a maga egyszerűségében tisztelet-tel előadni; bizalommal várva érteyes új szol-gabíránk t. Zábráczy Miklós ur szives köz-vetítése mellett, a tts. bizottmány mielőbbi bölcs és üdvös intézkedését.

Takács Sándor,

megyei bizottmányi tag.

Vidéki levelezés.

Varannó febr. 21. 1872.

Mezővárosunk, mely eddig csak sáros vá-sáraitól és a zsidó kereskedő atyafiak gyakori bankrottirozásáról volt híres, a rend és a tisz-taság terén az erdeyes közigazgatási közegek hivatalos törekvése folytán hova e öb szebb jövő kapuját látandja maga előtt feltárulni. Igen helyes intézkedés történt az által, hogy az iskolai épület közvetlen szomszédságában eddig tartatni szokott kellemetlen sertésvásár a városból egy egészen szabadtérre minden ir-galom nélkül excommunicáltatott, daczara né-mely zsidó kereszmarosok öbégatásának kik-mitsem törődve az utczai tisztasággal, csak sa-ját erszényök meghizálásán fáradoznak, pedig kell, hogy az embernek, ha ember akar lenni, társadalmi nemesebb érzelm is lelkesítse keb-lét, nemesak a durva anyag, mely minden jó iránt a sötétség vastag burkával vonja be a lelket, ha az ebbeli rendetlen vágy nem zabo-láztatik. Roma, Athen és Korinth, addig voltak nagyok, míg az eltompított jórátörékvő szellemi érzet helyett a lelketlen anyagiságba való tel-jesmerővű elsüllyedés lábra nem kapott.

De hagyjuk ezt, mert még azt gondolhatná némely jámbor zsidó atyafi hogy felekezeti-eség szől belőlem, pedig öndicséret nélkül legyen mondva én voltam az, ki az öreg Nyeviceky Kristóf bácsival az egykori „Zempléni Híradó” hasábjain a zsidó emancipatio ügyét tüzetesebben fejtegettük. Miértis igen kellemetlenül hatott reám az e lapok hasábjain nem rég meg-jelent, tarka észrevételeim következtében S. a. Ujhelyből hozzám monesztett anonim levél, melyben egy a talmudban jártas emancipát izraeli a többek közt olyképen fenyegeti a ker. társadalmat, hogy tűz, vas, pénz, kard, gyilkos és mérge az ő kezökben van, tehát ret-tegjünk bármikor az igazságot leplezetle-nül kimondani! De bizony édes bruderám,

erről hegedült szent Dávid s nekünk elvünk: győzzön a jó ügy, s bomoljon meg a rossz. Ne de hagyjuk ezt s szóljunk arról, hogy Varanón éjjel nemesak a bájos hold fogja terjeszteni szelid világát, de lámpák is lesznek már, melyekre az aláírási ívek most czirkulálóak.

Egészségi állapotunkat illetőleg rém alakban hatott ránk azon hír, hogy Zamató helységben hol 31-ben a parasztlázadás kitört, a közelmúlt napokban epidemikus kor ütötte fel vészes sátorát, de a szolgabíró ur már megtette az intézkedést. Hát hiába ilyen az élet; Petőfi-ként; „jajgatunk és kaczagunk, de a halál azt mondja csitt!” F. hó 19-én pedig Kellse mellett iszonyu véres verekedés történt a finánczok és hat lengyel zsidó között, kik 6 (hat) erősen megrakott lengyel szekeren csempeztek magyar dohányt szállítottak. A finánczok csak ketten lévén; hat embert fogadtak fel a zsidók megtámadására, kik vasvillák és fejszékkel védvén magukat, egy pár embert veszélyesen megsebesítettek. Az élethálóra vitt harezban — mint hírlik — két zsidó a finánczok által meglövetett, a többiek a dohánynyal megrakott szekerekkel Homonnára kísértettek.

Soltész Ágost.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok.)

Meghívás. A sárospataki főiskolai énekkar 1872. év márczius 5-én Sátoralja-Ujhelyben, az „Ó Casinó” teremében az országos dalregyesület javára hangversenyt tartand, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Sárospatak, február 25. 1872. a főiskolai énekkar nevében: Molnár Lajos, karnök. Kez

deté 6 órakor. Jegyek előre válthatók: Löwy Adolf könyvkereskedésében, este pedig a pénztárnál. Belépti díj: Számozott hely 1 frt. Földszint 70 kr. Karzat 40 kr. Kegyes adományok a jótékonycezlra köszönettel fogadtatnak.

MŰSOROZAT.

1. „Beteg leány dala.” Egressytől. Előadja az énekkar.
2. „Nagy ábránd” a „Hugenották” operából. Thalberg S-től. Zongorán előadja Fodor-Alpenau Helén urhölgy.
3. „Konduljanak meg a vészharangok.” Petőfítől. Szavalja Bajusz József ur.
4. „Hazám.” Mátray G.-tól. Előadja az énekkar.
5. „Magyar egyveleg.” Rubinsteintől. Zongorán előadja Fodor-Alpenau Helén urhölgy.
6. „Szavalt.” Előadja Ábrahám Gyula ur.
7. „Dalesokor.” Wuschingtól. Előadja az énekkar.
8. „Az örült,” drámai jelenet. Kalkbrennertől. Zongorán előadja Fodor-Alpenau Helén urhölgy.
9. „Szavalt.” Előadja Szabó Endre ur.
10. „Garibaldi induló.” előadja az énekkar.

Távirati kuriosum. A t...i k. járásbíró sürgönyt intéz a sz...i kir. járásbíróhoz melyben a S. a. Ujhelyben feladott s sz...re érkezett telekkönyvi ügyiratok elküldését sürgetni kéri. A sürgönyt az illető cseh atyafi következőleg állítja ki: „Ujhelyben vasuttra feladott mekk 9nyvi ügyiratok a szerencsi indóháznál vannak elküldésel sürgetni.” Az ily dominusok aztán, kiket a magyar állam busásan fizet a hazai örök mellőzésével, ha megrovnak, azt felelik: „hogy akinek nem tesz az ő kulturájok, hát vándoroljon ki Amerikába; de ők bizon csak itt maradnak. Szegény Magyarország!”

A sárospataki hittarhallgató ifjuság folyó évi január hó 13-ikán, a betegsegélyző egyet javára tartott bálja részére felül fizettek: tisz. Ujj István kassai segédlelkész 1 frt, nt. Varga Lajos tanár 1 frt, t. Batha Pál Mihályiból 1 frt, tek. Váradi Károly pesti ügyvéd 1 frt, hg. Bretzenheim Schwarzenberg Karolina 5 exc. 15 frt, ngos Pálóczi Horváth Ödönne (Pinkócz) 50 frt, nt. Mitrovics Gyula tanár 2 frt, id. b. Vay Miklós 5 exc. 10 frt, tek. Szinyei Gerzson tanár 2 frt, tek. Felméry Lajos tanár 1 frt, t. Radácsi György 1 frt, t. Dezső Lajos 1 frt, tek. Borsi Pál 1 frt, Tornáról többen 13 frt.

(!) **Paulovits J.** jóhírű tánczmester városunkba érkezett s táncztanításait a Staibelféle ház emeletében tegnap meg is kezdte. Paulovits egyike a legtöbb gyakorlattal bíró tánczmestereknek s tanítási módja nem az affektált művészi (?) szigor, de a türelem és gyöngédségben találja kifejezését; miért is bátran ajánlhatjuk a gyermekes szülők figyelmébe.

(!) **Egy igen érzékeny** s mellé személyeskedést lehető czáfolatot vettünk „Wihs és Társa” homonnai cukrászoktól, melyre okot lapunk mult számában közölt homonnai levélnek ide vonatkozó pontja szolgáltatott. Tagadják: hogy az üzletükben levő toke-asztal dologtalan natiok által örökösön elfoglalva tartatnak, s a lapok nem léte iránti vádat is visszautasítják. Ez volna a czáfolat magya, melyet föl is említünk, de abbeli kívánságunknak: hogy czáfolatukat egész terjedelmében közzétegyük, nem tehetünk eleget; mert mint fentebb megjegyeztük személyeskedésbe csap át s itt ott oly hang is vegyül belé, mely az irodalmi akkordba egyáltalán be nem illik.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
BORÚTH ELEMÉR.

HIRDETÉSEK.

Uj könyvkereskedés.

Tisztelettel alulírt helyben (Kazinczy utca, szemközt az ipar-bankkal) magyar, német kölcsönkönyvtárt, papir- s könyvkereskedést nyitván, azt a nagyérdemű közönség b. pártfogásába ajánlja.

Kereskedői jelszavam lehető legjobb árucikkék, jutányos árak s pontos kiszolgáltatás mellett.

Führer Ignác.

Hirdetés.

Alólirott. tót-izségi birtokát f. év 1-ső áprilistól bérbe adván, eladóvá teszi 15-ik márcziustól minden marháját, u. m. ökreit, juhait, teheneit, tinóit és sertését, és e közt tiz tenyész kocza és egy kan, melyeket 3-ad évi összel kiválasztva vett Munkácson a gr. Schönborn K. Jenői fajtájából, azonnal is itt megvehető, Tót-Izsép február 22-ikén 1872.

Bujanovics Frigyes.

Haszonbéri hirdetés.

Alólirott birtokos által Czerninán (homonnai járás) f. évi ápril hó 1-ső napjától 6 egymásután következő évekre — a következő birtok haszonbérbe adandó:

- 1-ör egy uj korcsmalak, felszereléssel és korcsmáltatási joggal.
- 2-ör ahhoz tartozó egy holdat képező gyümölcsös kert.
- 3-ör 100 hold szántó föld 1200□ ölével
- 4-ör 12 szekér szénát termő rét.
- 5-ör Elegendő mennyiségű legelő.
- 6-ör Szabad fajzás — dült és száraz fából

A fentebbi bérlet szabad kézből is ki-

vehető, — mindazonáltal a bérleni kívánók ajánlataikat f. évi márczius hó 15-ik napjáig alólirott birtokoshoz (Jankócz u. p. Sztropkó) benyújthatják, — f. évi márcz. 25-én pedig alólirott Jankóczon ezen haszonbér nyilvános árverés útján fog kiadatni, — mely alkalommal az ajánlatok is felbontandók lesznek.

DUCH JÁNOS,
jankóczy birtokos.

Hirdetmény.

A sárospataki főiskola könyvbizománysági állomásra f. é. márczius 15-keig pályázat hirdetik. A feltételek a pénztárnoki hivatalnál megtekinthetők. Az albizományosok megrendeléseikkel szinte a pénztárnoki hivatalhoz forduljanak.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Izbugya Radvány határában (hol 10 perczes vasuti állomás van) tagosított 350 hold szántóföld rétből, és 300 holdas erdőből álló nemesi birtok melynek erdőbeli

fája 5000 ölre becsltetett, szabad kézből örök áron eladó, értekezhetni, akár szóval, akár írásban alólirott Gercselyben, u. p. Velejte.

Kükemezey Péter

1-3

Meghívás.

A S. a. ujhelyi terménytőzsde KÖZGYÜLÉSÉRE,

mely

folyó 1872. évi márczius 3-án d. e. 10 órakor S. a. Ujhelyben a terménytőzsde helyiségeiben fog megtartatni.

Tanácskozás tárgyai:

1. Az elnök évi jelentése.
2. Netaláni indítványok az intézet hatástanak terjesztése iránt.
3. Egy bizottmány kinevezése a számadások átvizsgálására.
4. Négy választmányi tag újbóli választása.
5. Az évenkénti járulékok meghatározása.
6. Az alap- és rendszabályoknak a leérkezett miniszteri rendelet szerinti átdomítása.
7. Társulati titkár választása.

Az igazgató választmány megbízásából

Dr. Erényi Jakab,
ideiglenes titkár.

2-2

500 köböl sárga burgonya

Gr. Buttler Sándor imreghi uradalmából, fogyasztásra mint vetésre egyiránt alkalmas. Kapható Stépán Kristófnál S. a. Ujhelyben.

1-1